

Modern Türklük

Araştırmaları Dergisi

Cilt 2, Sayı 4 (Aralık 2005)

Mak. #49, ss. 10-25

Telif Hakkı©Ankara Üniversitesi

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü

Prof. Dr. Muharrem Ergin'e

Görkemli Âlim Muharrem Ergin Beğ

(1923 Gögye - 6 Ocak1995 İstanbul)

Gülşen Seyhan Alışık

Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

Muharrem Ergin 1923 yılında bugün Gürcistan sınırları içinde bulunan Ahılkelek'e bağlı Gögye köyünde doğmuştur ([Resim 1](#), [Resim 2](#). Doğduğu Ev)

Muharrem Ergin, Garapapağ/Karapapak adı ile anılan ve Azerbaycan coğrafyasında yerleşik bulunan bir Türk boyuna mensuptur. Ergin soyadı Türkiye'ye göçten sonra kullanılmış, asıl aile adı ise Kemaloğlu'dur. Hocanın vefatını takiben hayatı hakkında çıkan yazılarda bu husus eksik ya da yanlış olarak değerlendirilmiştir.

Karapapak boy adı ile ilgili değişik görüşler mevcut olmakla birlikte genel görüş; siyah kuzu derisinden papak giydikleri için bu adla adlandırıldıkları yolundadır. Kara Kalpaklar ile Karapapaklar arasında bir bağ olması gerekir. Bu Türk boyu, Karapapak yanında Terekeme (Terâkime) olarak da adlandırılır.

Z. Velidi Togan, tarihçi Kantemir'e dayanarak, Osmanlıların Kırım yoluyla Deşt-i Kıpçak'tan Rum ülkesine gelen on bin hanelik "Terâkime" ahfadı başka bir ifade ile "Kıpçak Terakimesi" olduğu hakkında bir rivayet nakletmiştir. Öte yandan 1239'da Türk-Moğol unsuru ile birlikte Doğu Avrupa seferine iştirak eden ve tarihî kaynaklarda "külâh-ı siyah" olarak belirtilen Türk boyu Karapapaklar'ın cediti olmalıdır.

Kara Papaklar, İran ve Rus sınırlarının tespit edildiği 1828 Türkmençay anlaşmasına kadar toplu olarak Kazak Şemseddin Hanlığı'na bağlı Borçalı'da yaşamışlardır. Z. Velidi Togan, Boroçoğlu Kıpçak boyunun Hazarlar döneminde Orta

Kür ırmağının sağ taraflarında kendi adlarıyla Borçalı adı ile tesmiye olunan sancakta yaşadıklarını belirtmektedir. Bu kayıt, Borçalı ve dolayısıyla Karapapaklar'ın o topraklardaki tarihinin delilidir.

Karapapaklar'ın şive özelliklerine bakıldığında Azerbaycan diyalektleri içerisinde Kazak-Borçalı gurubu daima "Kıpçak gurubu şiveleri" olarak tasnif edilmiştir. Ben de şahsen Türklük bilimi eğitimine başladıktan sonra aile içerisinde konuştuğumuz şivenin, Ortak Azerbaycan Türkçesinden farklılık gösterdiğini ve Kıpçak özelliklerinin ses, yapı ve söz varlığında kendini ağırlıklı olarak hissettirdiğine tanık oldum.

Bu Türk boyu, yaşadığı coğrafyada daima içine kapanık olarak Türk göçebe özelliklerini Şamanizmden başlayarak, İslâmiyet çizgisinde oluşturulan kültürü yakın döneme kadar korumuştur. Mirza Bala da "Karapapaklar, fitraten zeki, çalışkan ve iyi binicidirler; kadınları hür, aile teşkilâtları mazbut ve sağlamdır" demektedir.

1828'den sonra Karapapaklar, Türkiye ve Güney Azerbaycan'a göç etmeğe başlamış ve sadece bir kısmı Kazak bölgesinde kalmıştır. Türkiye'ye gelenler; Kars, Iğdır, Muş, Ağrı, Sivas, Amasya vb. yörelere; Güney Azerbaycan'a gidenler ise özellikle Sulduz dolaylarına yerleşmişlerdir. Kemaloğlu ailesinin geçmişi ile ilgili olarak hâlen hayatta olan yaşlılarımızın anlattığı ve onların da yüzyıllardır dilden dile dolaşarak atalarından duydukları soy kütüğü şöyledir. Gösterdikleri cesaret ve bağlılıkları sebebi ile Kemaloğulları, Kars Sancak Beği tarafından II. Murad Han adına "Ağalık" unvanı ile taltif edilmişler ve bugün Gürcistan Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan Ahılkelek'e bağlı Gögye ve yöresi kendilerinin mülkiyetine tahsis edilmiştir. Özellikle, Gögye bu tarihten sonra Kemaloğlu sülâlesinin idaresinde kalmıştır. Rusların bölgeyi işgalinden sonra Çar II. Nilolay tarafından da Kemaloğlu ailesinin "Ağalık" unvanı onanmıştır.

Kemaloğlu ailesi de diğer Karapapaklar gibi ana yurtlarından göçe mecbur kalmışlardır. Gündüz saklanarak, gece at sırtında yol alınarak gerçekleştirilen bu zorlu göç, önce Ardahan'da konaklamak suretiyle daha sonra da Muş'un Bulanık ilçesinde son bulmuştur. 1925 yılında başlayan göç yaklaşık bir yıl sürmüş ve 1926 yılında tamamlanmıştır. Muharrem Ergin, Gögye'den ayrıldığında yaklaşık iki yaşlarındadır. Zamanın siyasî şartları da göz önüne alındığında bu göçler anayı evlattan, kardeşi kardeşten ayrı düşürmüştür. Muharrem Ergin'in ağabeyi İbrahim Beğ ve ablası Mahyıldız Hanım da sülâlenin bir çok mensubu gibi Aras'ın öbür tarafında, Gürcistan'da kalmışlardır. Her ikisi de vefat etmiş olan bu kardeşlerden; İbrahim Beğ, veteriner profesörü idi, çocukları hâlen Gence'de yaşamaktadır. İbrahim ve Muharrem Ergin kardeşlerin bu dünyada birbirleriyle bir daha görüşmeleri de mümkün olmayacaktır.

Bir uçaydım bu çızpman yelinen

Bağlaşaydım dağdan aşan selinen

*Ağlaşaydım uzağ düşen ilinen
Bir göreydim ayrılığı kim saldı
Ölkemizde kim gırıldı, kim galdı?*

Muharrem Ergin'in on kardeşi vardır. Göç sırasında aile bölündüğü için karışık bir aile tablosu karşımıza çıkmaktadır. Babası Haydar Beğ ve annesi Nâme Hanım'dır. Annesi ve babasının ikinci evlilikleridir ve her ikisinin ilk evliliklerinden çocukları vardır. Haydar Beğ'in ilk eşi Zehra Hanım'dan olan çocukları; İbrahim, Kamil, Celil, Enver, Mahyıldız; Nâme Hanım'ın vefat eden ilk eşi Ali Beğden, Bahşi ve Mihriban adında iki çocuğu vardır. Haydar Beğ ve Nâme Hanım'ın evliliklerinden ise Bahri, Muharrem, Fahrettin ve Yıldız dünyaya gelmiştir. Bu kardeşlerden yalnız Fahrettin ve Yıldız Türkiye'de doğmuşlardır. Muharrem Beğ, kardeşleri arasında en çok Yıldız (Yüksel) Hanım'a yakındı.

Bu göçle gelen Kemaloğlu ailesine yerleşim yeri olarak Türk devleti tarafından, Muş ili Bulanık ilçesi tahsis edilmiştir. Kemaloğlu ailesi gerek Gürcistan'da gerekse Türkiye'de Ağalık adı ile tanınırlar. Ağalık ailesine Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yerleşim yeri olarak verilen Bulanık'ta yaşamak başlangıçta zor olmuştur. Ancak zaman içerisinde buradaki hayat tarzına ayak uydurulmuş ve bölgenin önde gelen Türk ailelerinin arasında yer almışlardır. Burada bir hatırayı da nakletmek isterim; benim de mensubu bulunduğum Kemaloğulları'na yüzyıllardır taşıdıkları ve yaşattıkları Ağalık geleneğini bu yeni yurtlarında terk etmek kolay olmamıştır. Şimdi hayatta olmayan Muharrem Beğ'in amcası olan Yahya Beğ dedem, Bulanık'ta ailenin en büyüklerinden imiş ve evinin kapısını gece gündüz hiç kilitlemezmiş. O yıllarda 6-7 yaşlarında olan annem bunu çok merak edip, dedesine "Dede kapıyı niçin hiç kilitle miyorsunuz?" diye sormuş, aldığı cevap da onu çok duygulandırmış, "Ay gızım, kim cesaret edip de benim gibi bir Beğ'in gapısına izinsiz gelebilir? Kimseden gorhum yohdur!". Bu anıyı Hoca'ya anlattığımda çok keyif alarak dinlemiş ve bunun doğruluğunu teyit etmişti.

Kemaloğlu Muharrem Beğ'in çocukluk yılları, Bulanık'ta bütün sülâlenin bir arada olduğu bir ortamda geçmiştir. Çocukluğunda vakur hareketleri, kararlılığı ve çalışkanlığı ile aile büyüklerinin sevgi odağı olan Muharrem Ergin'in aile içerisindeki adı Behram'dır. İlkokulu, Bulanık'ta, ortaokulu ise o tarihte Bulanık'ta okul olmadığı için Muş il merkezinde tamamlamıştır. Bu tarihten sonra Muharrem Beğ, ailesinden uzakta Balıkesir Lisesinde parasız yatılı olarak eğitimine devam etmiştir (Resim 3. Lise Diploması). Kendi ifadesi ile Muharrem Beğ'in hayatındaki en önemli gelişmelerden birisi, lise yıllarında Atsız Beğ'in kardeşi olan Nejdet Sançar Beğ'in kendilerinin edebiyat öğretmeni olmasıdır. Bu gelişme, Muharrem Ergin'in fikrî ve meslekî hayatında belirleyici olmuş ve üniversite eğitimine İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde devam etmesini sağlamıştır.

Muharrem Ergin, 1946-1947 akademik yılında üniversiteden mezun olduktan sonra ([Resim 4](#), Muharrem Ergin 1945), bir süre Boğaziçi Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği görevinde bulunmuş ve 1950 yılında ise emekli olana kadar hizmet verdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne asistan olarak girmiştir. 1964 yılında Prof. Dr. Reşid Rahmeti Arat'ın vefatıyla boşalan Eski Türk Dili kürsüsünde başkanlık ve 1986-1990 tarihleri arasında da Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü başkanlığını yürütmüştür. ([Resim 5](#), [Resim 6](#), Muharrem Ergin) Muharrem Ergin ayrıca yine aynı bölüm tarafından düzenlenen ve dünya çapında dönemin en önemli kongreleri arasında gösterilen Millî ve Milletler Arası Türkoloji Kongrelerinin Genel Koordinatörlüğünü de yapmıştır.

Muharrem Beğ, 41 yaşında iken 1964 yılında evdeşi Özden Hanım ile hayatını birleştirmiştir; çok zarif, içten ve ağırbaşlı bir insan olan Özden Hanım, Muharrem Beğ'in kariyerini ve karizmasını kuvvetlendirmesinde kendisine mutlu ve düzenli bir hayat sağlamak suretiyle yardımcı olmuştur. Evliliklerinin ilk yılının sonunda oğulları Çağrı (1965) dünyaya gelmiştir.

Prof.Dr. Muharrem Ergin, Türk kültürünün farklı alanlarında önemli hizmetlerde bulunmuştur. Türk musikisine tutkun olan Prof. Ergin, 1975 yılında, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nın kuruluşunda etkili olmuştur. Daha sonra İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlanan konservatuarda Prof. Ergin, kurum yönetim kurulu üyesi ve Türk dili öğretim üyesi olarak hizmet vermiştir. Hoca, önemli bir mazereti olmadığı müddetçe Atatürk Kültür Merkezi'nde her hafta Pazar günü gerçekleştirilen Türk musikisi konserlerinin de müdavimi idi.

Prof. Ergin, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkiyat Enstitüsü tarafından düzenlenen Millî ve Milletler Arası Türkoloji Kongresi'nin kurucusu ve genel koordinatörüdür. Bu kongreler, Türklük biliminin Türkiye'de ve Türkiye dışında gelişimine önemli hizmette bulunmuştur. Muharrem Ergin bu kongreleri düzenli yapabilmek için devletin bütün imkânlarını zorlamıştır. Türkoloji kongreleri Hoca'nın gayretleri ile gelenekselleşmiş ve âdeta onun adı ile özdeşleşmiştir. M. Ergin'in vefatından sonra maalesef onun İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsüne bıraktığı bu manevî ve ilmî miras mevcut kadro tarafından devralınamamıştır. Türkoloji Kongrelerinin yapılamaması İstanbul Üniversitesi'nin değil, hattı zatında Türklük biliminin kaybıdır. ([Resim 7](#), Muharrem Ergin, [Resim 8](#), Kongre Bayrağı)

Hoca olarak Muharrem Ergin, Türklük biliminin her alanını doyumsuz lezzette öğrencilerine kana kana içiren bir bilim adamıydı. M. Ergin Türklüğü bir bütün olarak telâkki etmiş ve nihayet Türk dilinin değişik dönemlerine ait eserler vererek bu görüşünü kanıtlamıştır.

Türkiye Millî Kültür Vakfı, Aydınlar Ocağı ve Milletler Arası Türkoloji Kongresi tarafından kendilerine şeref armağanları verilmiştir.

İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü ve Türk Dil Kurumu başta olmak üzere çeşitli kurumların aslı üyesi olmuştur.

Hocam ile aramdaki gönül bağım çocukluk yıllarımda annem Nebahat Hanım ve babam Mehmet Beğ'den dinlediğim büyük dayımız Muharrem Beğ ile ilgili hatıralarla örülüdür. Ailemiz, aramızdaki kan bağıyla her zaman gurur duymuştur. Bu sadece üniversite öğretim üyesi olan bir akrabaya duyulan gurur değildi. Bu gurur; Türklüğü ve Türkçeciliği özünde yaşatan, ailemizin ve Türk ellerinin Korkut Atası'na, Muharrem Ergin'e yakınlığın gururu idi.

1984-1985 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eski Türk Dili Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimime başladığımda Muharrem Dayı, Prof. Dr. Muharrem Ergin Hoca olarak karşımdaydı. Hoca'nın beni en çok etkileyen özelliği, hafif çekik gözlerinde insanı delip geçen, Ötüken'e götüren bakışları olmuştur. Hoca'nın yüksek lisans ve doktora derslerinin yanı sıra lisans derslerini de takip ettim. Hele Azeri Türkçesi derslerini Hoca'nın ağzından dinlemek bambaşka bir hazdı. "Heyder Baba ..." diye başlayarak Şehriyar'ı her dillendirdiğinde ses tonunun yumuşaklığı babası Heyder Ağa'ya seslenmişçesine sevgi yüklü idi. Şehriyar'ı bilinmezlikten çıkarıp bize O bildirmişti.

*Heyder Baba igid emek itirmez,
Ömür keçer efsüs bere bitirmez
Namerd olan ömrü başa yétirmez
Biz de vallah unutmarih sizleri
Göremmesek helal edin bizleri*

Tarihin süzgecinden geçirip [Orhun Âbidelerini](#), [Dede Korkut'u](#), [Kadı Burhaneddin'i](#) ve [Türklerin Soy Kütüğü'nü](#) de bu Türk Bilgesi bize bildirmemiş miydi?

"Türk töresinin, Türk medeniyetinin, yüksek Türk kültürünün büyük vesikası... Bir kavmi millet yapabilecek eser... Türklüğün en büyük iftihar vesilesi olan eser... Dünyanın bugün belki de en büyük meselesi olan Çin hakkında 1250 sene evvelki Türk ikazı..." Bu sözler bize Türklük biliminin kutunu öğretmedi mi? Kelimeler bazen bir kartal kanadının rüzgârında imiş gibi sert, bazen de bir güvercin yumuşaklığında süzülürdü O'nun dilinden ([Resim 9](#), [Resim 10](#), [Resim 11](#). El yazı örnekleri)

Muharrem Ergin, yazdığı eserleri ve bizzat yetiştirdiği öğrencileri ile Türklük Biliminde kendi ekolünü oluşturmuştur. Ölümünün üzerinden on yıl geçmesine rağmen başta [Türk Dil Bilgisi](#) olmak üzere, [Orhun Abideleri](#), [Osmanlıca Dersleri](#) ve [Azeri Türkçesi](#) kitapları üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde ana kaynaklar olarak okutulmaktadır. Hoca'nın gözlerden uzak kalan fikrî eserleri de bugünkü durumun değerlendirilmesi ve çözümler noktasında son derece değerli bilgilere sahip el kitabı

niteliğinde kitaplar ve makalelerdir. Prof. Ergin'in makaleleri de bu özel sayının editörleri tarafından yayına hazırlanacaktır.

O, Türkçeyi çok iyi konuşan bir hatipti. Ses tonu, vurgulaması ve kendine has dil kullanımı ile insana Türkçenin gizli güzelliklerini, doyumsuz melodisini dinletirdi. Açıklanması güç olan hadiseleri bile basit, ancak derinliği olan sözlerle ifade ederdi. "Rüyamda bile hayalimin gölgesinden geçmeyecek olan bir hadise...; "ispat için mektuba gerek yok, ben canlı mektubum..."

Sezgi gücü kuvvetli, dili keskindi ve çok hoşgörü sahibi idi, ancak Türklük konusunda tavizi yoktu. *Orkun* mecmuasında Kemalolu mahlası ile yazdığı şiir ve yazılarındaki uslûbu ne çarpıcıdır ("Fali Rıfı'ya Cevap" *Orkun*, 61. sayı, 30 Kasım 1951). Eski SSCB ile ilgili teşhislerinde de bugünleri görmüş gibidir ("Türk Seddi", *Orkun*, 63. sayı, 14 Aralık 1951).

Yüksek Lisans ve Doktora tezlerim, Prof. Dr. Muharrem Ergin tarafından yönetilmiştir. Bana Yüksek Lisans tezi olarak Kadı Burhaneddin Divanı'nın dizini üzerindeki çalışmayı buyurmakla kendi ifadesi ile "Bu senin Azeri sahasındaki çalışmalarının başlangıcı olacak" demiştir. Doktora çalışmam sırasında Hoca beni yönlendirmiş, fakat hiçbir zaman kalıplar içerisinde sınırlamamış, "Türklük Biliminin ancak ve ancak kronolojik olarak dil, edebiyat ve tarih alanlarının bir bütün olarak işlenmesi ile gerçek mânâsını bulacağı" tezini öğretmiştir. Hoca'nın hastalığının giderek arttığı bahtsız günlere denk gelmesine rağmen büyük bir titizlikle yazdıklarını tek tek okuyarak tezimi tamamlamıştır. Tezimin önsözünün son düzeltmelerini kendi tespit ettiği tarihte yapmış ve "Seyhan, bugünün tarihi ile 3 Mayıs 1989, temize geçir, hayırlı olsun" demiştir. Prof. Dr. Muharrem Ergin'in cüppesini giymiş olmanın kutunu daima şerefle taşıyacağım.

Azerbaycan'da kendilerinin ifadesi ile "Görkemli Âlim Muharrem Beğ Ergin" in çok müstesna bir yeri vardır. 1991 yılının Nisan ayında Azerbaycan İlimler Akademisinin konuğu olarak Bakü'de bulunduğumuz sırada Azerbaycan El Yazmaları Enstitüsü'nde Türk'ün Türk'e kadirşinaslığının müstesna bir örneği ile karşılaştım. 20. yüzyılın başında Tagiyev tarafından yaptırılmış tarihi binanın ikinci katında, kütüphanedeki en değerli yazma eserlerin ve minyatürlerin sergilendiği salonda, Prof. Dr. Muharrem Ergin için özel bir köşe hazırlanmıştı. Muharrem Ergin'in ilmi eserleri, Nevaî, Fuzulî gibi abide şahsiyetlerin yazma eserleri ile birlikte cam muhafaza içerisinde teşhir edilmekte idi. Ayrıca 1991 yılında Azerbaycan İlimler Akademisi, Prof. Ergin'e fahri profesörlük unvanını vererek, Türkiye dışındaki Türk ellerinin Türk Bilgesine borcunu ödemiştir.

Bilge kişi, Türk soylu, Kemalolu boylu Muharrem Beğ, Tanrı buyruğunca 6 Ocak 1995 Cuma günü akşam üstü bengi yolculuğa çıktı. O gün öğle saatlerinde Aras iyice hırçınlaştı; Kür, Gögye'nin yasına ortak olup durgunlaştı. Tanrı dağlarındaki sis

aralanmağa başladı Bilge Kağan buyruk verdi: “Otağımın sağında Ak bodundan gelecek Kemaloğlu Muharrem Beğ'e Ak çadır hazırlığı görün”. Dedem Korkut kopuzunu alıp, Tanrı dağına yürüdü, konağını karşılamağa; Hakanlar, Tiginler, Beğler Türk töresince çeriglenip koyuldular gözlemeğe. Gün kaybolmadan önce Korkut Atam konuğunu karşıladı. Tanrı Dağı yolunda. Gizi bilinmesin için Tanrı Dağı dumanlandı, sis yüce dorukları örte başladı. Hocam uçmağa vardı. Ruhü şad olsun. Türk elleri sağ olsun!

1923 (1339) → Gögye'de doğmuştur.

1941-1942 (Haziran) → Balıkesir Lisesi Edebiyat kolundan 1998 okul numarası ile 'Pekiyi' derece ile mezuniyet.

1946-1947 → İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Kürsüsü'nden mezuniyet.

1950 → İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Kürsüsü'nde asistanlık kadrosuna atanma.

1954 → Dede Korkut Hikâyelerinin Dresden ve Vatikan nüshalarının karşılaştırmalı metni konulu tez ile Doktora unvanı

1962 → Dede Korkut Hikâyelerinin grameri konulu takdim tezi ile Doçent unvanı

1964 → Ord. Prof. Dr. Reşit Rahmeti Arat'ın ölümü ile boşalan Eski Türk dili kürsüsüne Başkanlık görevine atanma

1964 → Özden Ergin Hanım ile evlilik

1965 → Tek evladı Çağrı'nın dünyaya gelmesi

1972 → Orhun abideleri ve Azeri Türkçesi kitapları ile Profesörlük unvanı

1986 → Türk Dili ve Edebiyat Bölümü Başkanlığı

1990 (Temmuz) → Emeklilik.

Prof. Dr. Muharrem Ergin'in Kitapları, Makaleleri ve Yaptırdığı Lisansüstü Tezleri

I. İLMÎ ve MESLEKÎ ESERLERİ*

TÜRK DİL BİLGİSİ

1958. *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 785, s.384, İstanbul.

1962². *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 785, s.384, İstanbul (Genişletilmiş Baskı).

1967³. *Türk Dil Bilgisi*, Narodna Prosveta. Sofya.

1972⁴. *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. s.XXII+407 İstanbul.

1980⁵. *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yay. İstanbul.

2005. *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yay. İstanbul (Düzenli olarak her yıl basılan bu esere Baskı sayısı konulmamıştır).

TÜRK DİL BİLGİSİ EĞİTİM ENSTİTÜLERİ – YÜKSEK OKULLAR VE TEMEL BİLİMLER FAKÜLTELERİ İÇİN

1972¹. *Türk Dil Bilgisi Eğitim Enstitüleri – Yüksek Okullar ve Temel Bilimler Fakülteleri İçin*, Minnetoğlu Yay. Yayıncılık Matbaası, s.VI+1y+395, İstanbul.

1977². *Türk Dil Bilgisi Eğitim Enstitüleri – Yüksek Okullar ve Temel Bilimler Fakülteleri İçin*, Minnetoğlu Yay. Yayıncılık Matbaası, s.VI+1y+395, İstanbul.

1977³. *Türk Dil Bilgisi Eğitim Enstitüleri – Yüksek Okullar ve Temel Bilimler Fakülteleri İçin*, Minnetoğlu Yay. Güryay Matbaacılık, s.XI+2y+391, İstanbul.

Hocanın bu eseri adı Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri İçin Türk Dil Bilgisi biçiminde değiştirilmek suretiyle Bayrak Yayınları tarafından basılmaktadır. Son baskının yılı 2005'tir (kitaba baskı sayısı konulmamıştır).

TÜRK DİLİ (ORTA ÖĞRETİM İÇİN)

1976. *Türk Dili Dersleri I*, MEB, s. 2y+212, İstanbul.

1977. *Türk Dili Dersleri II*, MEB, s. 2y+212, İstanbul.

TÜRK DİLİ

1977. *Türk Dili*, Haz. Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Güneş Matbaacılık, s. 432, Ankara.

TÜRK DİLİ, ÜNİVERSİTELER İÇİN

1986. *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Boğaziçi Yay. s. 578, İstanbul.

1990⁵. *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Yay. s. 578, İstanbul.

2005. *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Yay. s. 578, İstanbul.

OSMANLICA DERSLERİ

1958. *Osmanlıca Dersleri c. I Giriş ve Türk Dil Bilgisi*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 785, s. 1y+XX+364, İstanbul.

* Bu yazı hazırlanırken Hocanın sağlığında öğrencisi Serap İLASLAN tarafından yayımlanmış olan makaleden yararlanılmıştır: İLASLAN, Serap (1992) Prof. Dr. Muharrem Ergin'in Bibliyografyası. Türk Kültürü Araştırmaları Prof. Dr. Muharrem Ergin'e Armağan, Yıl XXVIII/1-2, 1990, Ankara, TKAE.

1958. *Osmanlıca Dersleri c. II Eski Yazı Arapça Unsurları, Farsça Unsurlar, Aruz, Metinler*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 785, s. 2y+365+396+180+8, İstanbul.
- 1962². *Osmanlıca Dersleri c. I Giriş ve Türk Dil Bilgisi*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 785, s. VIII+126+232, İstanbul.
- 1962³. *Osmanlıca Dersleri c. II Eski Yazı Arapça Unsurları, Farsça Unsurlar, Aruz, Metinler*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 785, s. VIII+124+1y+16+236, İstanbul.
- 1980⁴. *Osmanlıca Dersleri c. I Giriş ve Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yay., s. 376, İstanbul.
- 1981⁵. *Osmanlıca Dersleri c. II Eski Yazı Arapça Unsurları, Farsça Unsurlar, Aruz, Metinler*, Boğaziçi Yay., s. VII+124+347, İstanbul.
- 2003²⁷. *Osmanlıca Dersleri*, Boğaziçi Yay., s. VII+124+347, İstanbul.

ORHUN ABİDELERİ

1970. *Orhun Abideleri*, 1000 Temel Eser, MEB, s. 5y+VIII+1y+157+1y+9 levha, İstanbul.
- 1973². *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yay. s. 188+1y+Resimli, İstanbul.
- 1975³. *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yay. s.191, İstanbul.
- 2005³⁵. *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yay. s.191, İstanbul.

TÜRKLERİN SOY KÜTÜĞÜ

1974. *Türklerin Soy Kütüğü, Ebülğazi Bahadır Han, Şecere-i Terakime*, Tercüman 1001 Temel Eser Serisi No. 33, s. 97+94, İstanbul.

KADI BURHANEDDİN DİVANI

1980. *Kadı Burhaneddin Divanı*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 2244, s. XVII+543, İstanbul.

AZERİ TÜRKÇESİ

1971. *Azeri Türkçesi*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 1633, s.XII+2y+254+1y, İstanbul.
- 1981². *Azerî Türkçesi, Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı Münasebetiyle*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak. Yay. No. 1633, s.XII+2y+255, İstanbul.
- 1986³. *Azerî Türkçesi*, Ebru Yayınevi, s. XII+256, İstanbul.

DEDE KORKUD KİTABI

1958. *Dede Korkud Kitabı Giriş-Metin-Faksimile*, TDK Yayınları, sa.169, c. I, Ankara.
- 1963². *Dede Korkud Kitabı İndeks-Gramer*, TDK Yayınları, sa. 219, c. II, Ankara.
1964. *Dede Korkud Kitabı Metin-Sözlük*, TKAE, seri IV, s. VI+1y+217, Ankara.
- 2004⁵. *Dede Korkud Kitabı Giriş-Metin-Faksimile*, TDK Yayınları, sa.169, c. I, Ankara
- 1997³. *Dede Korkud Kitabı İndeks-Gramer*, TDK Yayınları, sa.219, c. II, Ankara
1969. *Dede Korkud Kitabı Metin*, MEB 1000 Temel Eser Serisi, seri 1, s.XIV+1y+240, İstanbul.
1980. *Dede Korkud Kitabı Metin-Resimli*, Boğaziçi Yay. No. 51, s. 233, İstanbul.
- 1981². *Dede Korkud Kitabı Metin-Resimli*, Boğaziçi Yay. No. 51, s. 233, İstanbul.
1986. *Dede Korkud Kitabı Metin-Sözlük*, Ebru Yayınları, s.181, İstanbul.

OĞUZ KAĞAN DESTANI

1970. *Oğuz Kağan Destanı*, 1000 Temel Eser Serisi No. 31, s. IV+39, İstanbul.
- 1988². *Oğuz Kağan Destanı*, Hülbe Basım ve Yayın A.Ş. s. 48, İstanbul.

ORHAN ŞAİK'E CEVAP BİZ ŞAŞMADIK

1964. *Orhan Şaik'e Cevap Biz Şaşmadık*, s. 20, İstanbul.
1964. *Orhan Şaik'e Cevap II*, s. 6+1y, Ankara.

II. Fikrî Eserleri

1975. *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, s.XVI+408, İstanbul.
 1975². *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, s.XVI+408, İstanbul.
 1975³. *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, s.XVI+408, İstanbul.
 1988⁴ *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, TKAE, Ankara.
 1986. *Türkiye'yi Bugüne Getiren Tarihi Seyir*, TKAE, s. 42, Ankara.
 1964. "Sovyet Emperyalizmi, Balkanlar ve Türkiye" *Tarih Işığında Türk-Rus Münasebetleri*, (Nejat MUALLİMOĞLU ile birlikte) s. 156+5y, İstanbul.
 1974² "Sovyet Emperyalizmi, Balkanlar ve Türkiye" *Tarih Işığında Türk-Rus Münasebetleri*, (Nejat MUALLİMOĞLU ile birlikte) s. 156+5y, Bahar Matbaası, İstanbul.
 1976. *Milliyetçiler, Korkmayınız, Birleşiniz*, Ekonomik ve Sosyal Yayınlar, s. VIII+317, Ankara.

III. Basıma Hazırladığı Eserler

1976. *Türk Dünyası El Kitabı*, TKAE, Ankara.

II. Makaleler¹

1945

1945. "Mehmet Akif Ersoy", *Türk Armağanı*, s. 68-69, İstanbul.

1946

1946. "Melihî" *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1/1-2, s. 59-78.

1947

- 15 Ocak 1947. "Akif ve İstiklâl Marşı", *Altın Işık*, 1/1, s. 4.
 15 Ocak 1947. (Kemaloğlu), "Altın Işık", *Altın Işık*, 1/1, s. 5.
 13 Şubat 1947. "Başkalaşan Kâinatım", *Zeytin Dalı*, 22, s. 8-9.
 15 Şubat 1947. "Davamız (Altın Işığın Yolu)", *Altın Işık*, 1/2, s. 4-19.
 15 Şubat 1947. (Kemaloğlu), "Türk'ten Tanrı'ya Gazel Çavdaroğlu'ya", *Altın Işık*, 1/2, s. 9.
 25 Nisan 1947. "Milliyetçiliğin Soysuzlaştırılması", *Altın Işık*, 1/4, s. 6-8.
 25 Nisan 1947. "Bir Türk Güzeline", *Altın Işık*, 1/4, s. 8-9.
 25 Haziran 1947. "Aşâğılık Duygusu", *Altın Işık*, 1/6, s. 2-18.
 25 Haziran 1947. "İrkçılık-Turancılık Yoktur, Türkçülük Vardır", *Altın Işık*, 1/6, s. 4-18.
 25 Ağustos 1947. "Türk Kimdir, Kim Türktür", *Altın Işık*, 1/7, s. 4-16.
 25 Eylül 1947. "Türklüğün En Büyük Sevdalısı", *Altın Işık*, 1/8, s. 3.

1948

1948. "Türk Dili ve Edebiyatını İlgilendiren Neşriyat", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 2/3-4, s.301-326.

1949

- "Cami ül-Meânî'deki Türkçe Şiirler", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 3/3-4, s. 539-569.

¹ Burada Prof. Ergin'in günlük gazetelerde çıkan yazılarına yer verilmemiştir. Bunlar da dâhil edilerek Prof.Dr. Muharrem Ergin'in yazıları bu sayının editörleri tarafından yayına hazırlanmaktadır.

1950

"Bursa Kitaplıklarında Türkçe Yazmalar", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 4/1-2, s.107-132.

1951

1951. "Kadı Burhaneddin Divanı Üzerinde Bir Gramer Denemesi", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 4/3, s. 287-327.

30 Kasım 1951. (Kemaloğlu), "Falih Rıfkı'ya Cevap", *Orkun*, 61, s. 3-6.

14 Aralık 1951. "Türk Seddi", *Orkun*, 63, s. 2.

1952

"Dede Korkut Kitabı Üzerinde: I", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 5, s.121-151.

1954

1954. "Bir Azerî şâiri: Ahmet Bey", *Azerbaycan Yurt Bilgisi*, 4/37, s.18-21.

1954. "Dede Korkud Kitabı Hakkında", *Türk Dili Dergisi*, 29, s. 267-269.

1954. "Türkçeye En Uygun Alfabe", *Türk Dili Dergisi*, 30, s. 309-311.

1954. "Türkçe Bir Bütündür", *Türk Dili Dergisi*, 32, s. 456-459.

1954. "Dede Korkud Kitabı Üzerinde: II", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 6, s. 91-118.

1959

1959. "Türkoloji Bölümü Çalışmaları I", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 9, s. 119-149.

1960

1960. "Türkoloji Bölümü Çalışmaları: Tez Çalışmaları I", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 10, s. 133-160.

1961

1961. "Reşid Rahmeti Arat'ın Eserleri (Doğumunun 60. Yıl Dönümü Münasebetiyle)", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 11, s. 1-10.

1961. "Türkoloji Bölümü Çalışmaları II: Tez Çalışmaları", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 11, s. 109-128.

1963

1963. "Türkiye'nin sesi radyosu", *Türk Kültür Dergisi*, 3, Ocak, s. 53.

1963. "Ay Yıldız, Tarafsız Türkçe Haftalık Haberler Gazetesi, Hamburg, 13 P.O. 130×2650, Almanya", *Türk Kültürü Dergisi*, 2, Şubat, s. 59-60.

1963. "Kaşgay Türkleri", *Türk Kültür Dergisi*, 6, Nisan, s. 54-55.

1963. "İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, XII (31 Aralık 1962) İstanbul 1963, 284 s." *Türk Kültür Dergisi*, Nisan, s. 61.

Nisan 1963, "Dergi-Sovyetler Birliğini Öğrenme Enstitüsü Münih 8. yıl, 1962, No: 30 (Adres: Institut zur Erforschung der USSR, München 22, Mannhardstrasse 6, Almanya)", *Türk Kültür Dergisi*, 6, s. 61-62.

Mayıs 1963. "Korkmaz, Doç. Dr. Zeynep: *Neveşir ve Yöresi Ağzları*, I. Cild, Ses Bilgisi, Ankara 1963, XVI+230 s. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, 142, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 1", *Türk Kültürü Dergisi*, 7, s.58-60.

Haziran 1963. "Fazıl Hüsnü Dağlarca Kürşat Destanı Yazıyor", *Türk Kültürü Dergisi*, 8, s. 48.

Haziran 1963. "Prof. Dr. Saadet Çağatay, *Kazakça Metinler*, Ankara 1961, 193 s. A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları No: 110 TDA Enstitüsü No: 18", *Türk Kültürü Dergisi*, 8, s. 52-53.

- Kasım 1963. "Atatürk ve Harf Devrimi", *Türk Kültürü Dergisi*, 13, s. 82-85.
 Aralık 1963. "Türkolojide Kıbrıslılar", *Türk Kültürü Dergisi*, 14, s. 81-82.
 Aralık 1963. "İslâm Ansiklopedisi Atatürk maddesi, 1943", *Türk Kültürü Dergisi*, 14, s. 135-136.

1964

- Ocak 1964. "Soruşturmaya Karşılık (Dört Soruya Cevap)" *Türk Kültürü Dergisi*, 148, s. 248-250.
 Ocak 1964. "Doğu Türkistan Türkçesi Üzerine Bir Mezuniyet Tezi", *Türk Kültürü Dergisi*, 15, s. 50-51.
 Mart 1964. "Bir Ankete Cevap", *Türk Kültürü Dergisi*, 17, s. 13-18.
 Nisan 1964. "Türkçe ve Dil Bilgisi Öğretimi", *Türk Kültürü Dergisi*, 18, s. 76-79.

1965

- Ocak 1965. "Büyük Kaybımız", *Türk Kültürü Dergisi*, 27, s. 141-142.
 Ocak 1965. "Reşid Rahmeti Arat (1900-1964)", *Türk Kültürü Dergisi*, 27, s. 143-158.
 Ocak 1965. "Reşid Rahmeti Arat'ın Cenazesi Büyük Bir Törenle Kaldırıldı", *Türk Kültürü Dergisi*, 27, s. 209.
 Ocak 1965. "Türk Dünyasından Haberler", *Türk Kültürü Dergisi*, 27, s.211-212.
 Ocak 1965. "Reşid Rahmeti Arat'ın Bazı Eserleri", *Türk Kültürü Dergisi*, 27, s. 213-219.
 Ocak 1965. "Kutadgu Bilig, II, Tercüme, Ankara 1959", *Türk Kültürü Dergisi*, 27, s. 218-219.
 Şubat 1965. "Bulgaristan'da Türkçe Yayınlar", *Türk Kültürü Dergisi*, 28, s. 279-280.
 Mart 1965. "Şehriyar'a Selâm", *Türk Kültürü Dergisi*, 29, s. 293-298.
 Nisan 1965. "İkinci Haydar Baba'ya Selâm", *Türk Kültürü Dergisi*, 30, s. 357-363.
 Mayıs 1965. "Haydar Baba Şiirinin Yankıları", *Türk Kültürü Dergisi*, 31, s. 479-483.
 Haziran 1965. "Azerî Şiirinin Yeni Örnekleri", *Türk Kültürü Dergisi*, 32, s. 450-453.
 Temmuz 1965. "Nusretullah Fethi'nin Şiiri", *Türk Kültürü Dergisi*, 33, s.601-608.
 Ağustos 1965. "Çanakkale Destanı", *Türk Kültürü Dergisi*, 34, s. 792-794.
 Kasım 1965. "Reşid Rahmeti Arat (1900-1964)", *Tukay Bülteni*, 9, s.1-12.

1966

1966. "Bir Ankete Cevap", *Türk Dili İçin I*, s. 99-103.
 1966. "Türkçe ve Dilbilgisi Öğretimi", *Türk Dili İçin I*, s. 104-106.
 Ekim 1966. "Bir Kelime Üzerine", *Türk Kültürü Dergisi*, 48, s. 1145.
 Ekim 1966. "Atatürk ve Harf Devrimi", *Kemalizm* 5/51, s. 8-9.
 Aralık 1966. "50. Sayımız ve Ahmed Ateş", *Türk Kültürü Dergisi*, 50, s.97-101.
 Aralık 1966. "Ahmed Ateş'in Hayatı ve Eserleri (1917-1966)", *Türk Kültürü Dergisi*, 50, s. 102-113.

1967

- Aralık 1967. "Atatürk ve Harf Devrimi", *Kemalizm*, 65, s. 24-25.

1968

1968. "TRT'nin Dili", *Bilgi*, 22, s. 257.
 Mart 1968. "Türk Edebiyatının Ölümsüz Eseri Fuzulî" *Hayat Tarih Mecmuası* 1/2, s. 18-22.

1969

- Nisan 1969. "TRT'nin Dili", *Türk Kültürü Dergisi*, 78, s. 1-8.
 1969. "TRT'nin Dili (Tebliğ, 27-28 Nisan 1968'de II. Dil Kongresi'nde)", *II. Dil Kongresi ve Akademi*, s. 109-114.

1970

1970. "Panel konuşmaları-sorular ve görüşler", *Üniversiteler Yasa Tasarısı Hakkında Görüşler*, Aydınlar Ocağı Yay. s. 30-41/66-69, İstanbul.

1971

Temmuz 1971. "Prof. Dr. Lászlo Rásonyi'nin Hal Tercümesi", *Türk Kültürü Dergisi*, 105, s. 763-769.

1973

Temmuz 1973. "Devrimci Argosu (Türk Dili Hakkında)", *Türk Edebiyatı*, 2/19, s. 13-14.

1974

1974. "Milli Harp Sanayi Semineri'nden", *Ankara Ticaret Odası Yay. No: 3*, s. 287-289, Ankara.

1975

Ağustos-Eylül 1975. "Türk Yazı Dilinin Tarihi Gelişmesi", *Millî Eğitim Dergisi*, 2/29-30, s. 10-14.

Ekim-Kasım 1975. "Türk Yazı Dilinin Tarihi Gelişmesi II", *Millî Eğitim* 3/31-32, s. 33-38.

1975. "Prof. Dr. Muharrem Ergin Konuşuyor.", *Liderler Konuşuyor*, Aydınlar Ocağı Yay. s. 19-28.

1976

1976. "Eski Osmanlıca", *Türk Dünyası El Kitabı*, TKAE s. 223-275, Ankara.

1976. "Türkiye Türkçesi", *Türk Dünyası El Kitabı*, TKAE s. 276-290, Ankara.

1976. "Doğu Türkçesi (Çağatayca)", *Türk Dünyası El Kitabı*, TKAE s. 291-296, Ankara.

1976. "Türklerde Yazı ve Alfabeler", *Türk Dünyası El Kitabı*, TKAE s. 340-373, Ankara.

1976. "Reşid Rahmeti Arat'ın Hayatı ve Eserleri", *Reşid Rahmeti Arat İçin*, TKAE, s. IX-XXXII, Ankara.

1977

1977. "Cumhuriyet Paçavrası", *Güneş ve Balçık*, s. 5-12, Ankara.

1978

1978. "Fethi Gemuhluoğlu için söylenenler", *Fethi Gemuhluoğlu, Dostluk Üzerine*, s. 226-244, İstanbul.

9 Şubat 1978. "Hedefimiz İstanbul'u Türkolojinin Merkezi Yapmaktır.", *Yeni Devir Gazetesi*, s. 1-7, İstanbul.

1978. "Ders Kitapları" *Cevap-Dil Kurumunun Ders Kitapları Hakkındaki İddialarına Verilen Cevaplar*, s. 39-51, Ankara.

1979

1979. "Anarşi ve Esnaf", *Bayrak Dergisi*, 26/1, s. 9-10, İstanbul.

1979. "Önsöz-İndeks Sırası", *Kutadgu Bilig III İndeks*, TKAE, s. V-XII, İstanbul.

Nisan 1979. "Millî Türkoloji Kongresi ile İlgili Olarak Röportaj", *Kavgamız*, No: 44, s. 5, İstanbul.

1980

26/27.12.1980. "Dil Davası", *SİSAV Türk Dili Semineri*, s. 14-15, 17-41, 106-107, 122-123, 127, 129-147, 188-189, İstanbul.

1981

1981. "İlim Adamlarımız Ne Dediler (Prof. Dr. Ergin'in Görüşleri)", *Yaşayan Türkçemiz* 3, s. 48, İstanbul.

1981. "Açık Oturum (R. Oğuz Türkan'ın Yönettiği Açık Oturuma Prof. Dr. Hasan Eren, Prof.

Dr. M Ergin, Prof. Dr. F.K. Timurtaş ve Ahmet Kabaklı Katılmıştır.)", *Yaşayan Türkçemiz* 3, s. 208-209, 212, 214, 217 İstanbul.

9-10 Mayıs 1981. "Millî Eğitim ve Din Eğitimi", *İlmi Seminer-Millî Eğitim ve Din Eğitimi*, Ankara.

1982

Eylül 1982. "Anayasa'da Dil Akademisi", *Türk Edebiyatı*, 107, s. 14.

Mart 1982. "Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu'na (Üstün Hizmet Armağanı' Verildi)", *Türk Kültürü Dergisi*, s. 322.

Mart 1982. "Pakistan'a Sığınan Türk Asıllı Afgan Göçmenleri Türkiye'ye Getiriliyor.", *Türk Kültürü Dergisi* 227, s. 322.

Mart 1982. "Başbakan'ın 6. Basın Toplantısı", *Türk Kültürü Dergisi* 227, s. 322.

Mart 1982. "Talât Paşa Anıldı", *Türk Kültürü Dergisi* 227, s. 322.

1983

1983. "Söz Başı (TKAE adına)", Türk Kavimleri TKAE Yay. No: 52, s. XI-XIV, Ankara.

1983. "Türk Dili (Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu)", 1983 DPT: 1920 ÖİK 300, s. 170-182, Ankara.

Kasım 1983. "Türkiye Türkolojinin Merkezi Haline Getiriliyor. (V. Milli Türkoloji Kongresinin Ardından) Muharrem Ergin'in Görüşleri", *Boğaziçi* 17, s. 26, 33.

1984

Haziran 1984. "Aydınlar Ocağı-Boğaziçi Yay. – Millî Kültürümüz ve Temel Meseleleri Semineri (Katılanlar: Dr. Metin Eriş, Prof. Dr. Süleyman Yalçın, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Prof. Dr. M. Ergin, Atan Deliorman)", *Boğaziçi* 24, s. 18-19.

Temmuz 1984. "Son Osmanlı Abidesi" *Boğaziçi* 25, s. 37.

Temmuz 1984. "İstanbul'daki Son Osmanlı Abidesi" *Kubbealtı Akademi Mecmuası* 3, s. 31-40.

Ağustos 1984. "Millî Kültürümüzün Korunması Geliştirilmesi Nesillere İntikali (Millî Kültürümüz ve Temel Meseleleri Semineri'nden)", *Boğaziçi* 26, s. 24-27.

Eylül 1984. "Beklenmeyen Bir Ölüm", *Boğaziçi* 27, s. 15-18.

Kasım 1984. "Beklenmeyen Bir Ölüm", *Türk Kültürü Dergisi* 259, s. 688-695.

1985

15 Nisan 1985. "Mehmed Akif Ersoy ve İstiklâl Marşımız", *Sanayi Odası Dergisi* 230, s. 7-11.

Haziran 1985. "Türk Gençliği ve Meseleleri", *Boğaziçi* 36, s. 10.

Ekim 1985. "Türk Millî Kültürü ve Dünya Görüşü Üzerine" *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, 14/4, s. 27-50.

Kasım 1985. "Şehriyar'ın Şehinden", *Türk Edebiyatı Dergisi*, 145, s. 17-18.

Kasım 1985. "Millî Destan ve Dede Korkut Kitabı", *Türk Edebiyatı Dergisi*, 145, s. 19-22.

1986

1986. "Atatürk ve Âkif", *Millî Kültür-Mehmet Âkif Özel Sayısı*, s. 2-5, Ankara.

Ocak 1986. "Türkçe'de Millet Felsefesi", *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, 15/1, s. 53-69.

4 Ocak 1986 Cumartesi. "Şehriyar, Yazdığı İlk Türkçe Şiirle Zirveye Ulaştı", s.12.

Mart 1986. "Bir Tel Daha Koptu", *Türk Edebiyatı Dergisi*, 149, s. 7-8.

1987

Şubat 1987. "Millî Mutabakatlar", *Panorama*, 2/1, s. 39-48.

22-28 Şubat 1987. "İstediklerimiz Oluyor", *Yeni Gündem*, 51, s. 17-18.

24 Nisan 1987. "Aydınlık Ufuklara Doğru", *Aydınlar Ocağı Genel Merkezinden Haberler*, s. 3.

15 Temmuz 1987 Çarşamba. "Talât Tekin'e Cevap", *Cumhuriyet*, s. 2.

Ağustos 1987. "Talât Tekin'e Cevap", *Türk Kültürü Dergisi*, 292, s. 457-460.

Eylül 1987. "Oy Çavuşoğlu Oy!.." *Türk Edebiyatı Dergisi*, 167, s. 42.

Ekim 1987. "Fethi Gemuhluoğlu için-Prof. Dr. M. Ergin'den", *Türk Edebiyatı Dergisi*, 168, s. 14-15.

1988

Mart 1988. "Orhun Abideleri Üzerine", *Türk Edebiyatı Dergisi*, 173, s.10-11.

Prof.Dr. Muharrem Ergin'in Danışmanlığını Yaptığı Lisansüstü Tezler

V. Yaptırdığı Yüksek Lisans Tezleri

UZUNAL Hatice (1985) *Kadı Burhaneddin Divanı 1-30 Sayfalarının Gramatikal İndeksi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

AKGÜR E. Nilüfer (1986) *Kadı Burhaneddin Divanı 61-91 Sayfalarının Gramatikal İndeksi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

YÜCEİŞİK Zeynep Sema (1986) *Kadı Burhaneddin Divanı 91-121 Sayfalarının Gramatikal İndeksi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

SEYHAN Gülşen (1986), *Kadı Burhaneddin Divanı 181-211 Sayfalarının Gramatikal İndeksi*, İstanbul, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

YEL Türkan (1987) *Kadı Burhaneddin Divanı 121-150 Sayfalarının Gramatikal İndeksi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

VI. Yaptırdığı Doktora Tezleri

ERASLAN Kemal (1969) *Ali Şir Nevâî Nesayimü'l-Mahabbe Min Şemayimü'l-Fütüvve (Metin ve Dil Hususiyetleri)*. İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Kürsüsü Doktora Tezi, İstanbul.

KANKILIÇ Verdi (1972) *Uygurca Tezkiretü'l-Evliya Tercümesi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Kürsüsü Doktora Tezi, İstanbul.

TAVAKKALİ Hasan (1974) *Kanun-i Şahensahi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Kürsüsü Doktora Tezi, İstanbul.

AZMUN Yusuf (1978) *Mahtum Kuli Divanı ve Dil Hususiyetleri*, İstanbul, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Kürsüsü Doktora Tezi, İstanbul.

HUSSİN SHAHBAZ HASSAN (1979), *Kerkük Ağzı*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Kürsüsü Doktora Tezi, İstanbul.

HİDAYET KAMAL BADRY AL-BAYATİ (1979) *Halk Şiirinde Irak Türkmen Ağzı Dil İncelemesi*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Kürsüsü Doktora Tezi, İstanbul.

ŞAMİL FAHRİ YAHYA (1984) *Arapça'nın Muhtelif Lehçelerinde Türkçe Unsurlar*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora

Tezi, İstanbul.

KARAÖRS Mehmet Metin (1985) *Ali Şir Nevâî Nevadirü's-Şebâb (Metin-Dil İncelemesi)*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.

MORİNA İrfan (1985) *Mamuşa Türk Halk Ağzı Üzerine Dil Araştırması*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.

KAYA Ceval (1989) *Altun Yaruk (Suvarnaprabhasottama-sutra) Giriş-Metin-Dizin*, İstanbul, İÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.

KAÇALİN Mustafa S. (1990) *Çinggis Kağan Târîhi Çevirisi*, İstanbul, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.

SEYHAN Gülşen (1990) *Koroğlu Destanı (Azerbaycan Varyantı) İnceleme-Metin C1, Dizin C. 2*, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.

ALIŞIK C. Eralp (1991) *Çağdaş Azeri Türkçesi Hikâyeleri (Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler)*, İ. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.

Gülşen Seyhan Alışık

Doç.Dr., Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesidir. Yoğunlaştığı araştırma alanı Doğu Türk yazı dili edebî çevresi ve Azerbaycan Türklerinin dili, edebiyatı ve sosyal – kültürel tarihidir.

Adres: Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. Göztepe Kampusu 81040 Kadıköy-İstanbul

E-posta: galisik@marmara.edu.tr

Yazı bilgisi :

Alındığı tarih: 30 Kasım 2005

E-yayın tarihi: 27 Aralık 2005

Çıktı sayfa sayısı: 16